Vladimir ZAGAEVSCHI

Locuțiuni şi comparații ca echivalente ale adjectivelor în graiurile moldovenești de la est de Prut

V.Z. – conf. univ. dr., Facultatea de Litere, U.S.M. Domenii de cercetare: fonetica, dialectologia, gramatica istorică a limbii române. Cursuri speciale elaborate: Probleme de fonologie, Probleme de ortografie a limbii române, Bazele teoretice ale ortografiei ş.a. Autor a peste 250 publicații ştiințifice, inclusiv monografiile: *Culorile accentului* (1988), *Studii de gramatică dialectală comparată* (1990); manualele (în colab.): *Curs de dialectologie română* (1991), *Curs de gramatică istorică a limbii române* (1991), *Fonetica* (1993). Participant la numeroase întruniri ştiințifice naționale şi internaționale.

...de-aş fi grămatic, aş călători pe toate malurile românești şi aş culege limba.
Alecu Russo, *Cugetări*

I. **Preliminarii**

La baza acestui articol a fost pus materialul dialectal cules, timp de mai mulți ani, din satele moldovenești de la est de Prut. În timpul acestor expediții dialectologice, unde eram în calitate de conducător de echipă, studenții filologi de la anul II îşi făceau practica dialectologică, timp de două săptămâni (în iulie), conform programului de învățământ.

În scopul evidențierii însuşirilor şi a calităților obiectelor, exprimate prin echivalente stilistice ale adjectivelor, adică cu ajutorul locuțiunilor şi a comparațiilor, am alcătuit un chestionar special, compus din mai multe întrebări care conțineau un adjectiv şi la care trebuia să se răspundă cu locuțiuni şi comparații.

Anchetele au fost realizate în 15 localități rurale din diferite raioane ale spațiului interriveran pruto-nistrean (de la Briceni, în partea de

BDD-A20570 © 2014 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:10:31 UTC)

nord, până la Ştefan Vodă, în partea de sud, şi de la Ungheni pe Prut până la Criuleni pe Nistru[1]).

II. **Locuţiunile**

Locuţiunile, după cum susţinea, pe bună dreptate, Mihai Eminescu, sunt o adevărată bogăţie, ele reprezintă „acele tiparuri neschimbate, care se formează în curs de mii de ani şi dau fiecărei limbi o fizionomie proprie". Aşadar, locuţiunile, invocând spusele poetului şi preotului Alexei Mateevici, ar fi acel „şirag de piatră rară pe moşie revărsată", tot el lansând îndemnul „Strângeţi piatra lucitoare!".

La o analiză a acestei comori ale spiritului popular rămâi deseori plăcut surprins de frumuseţea inedită a unor locuţiuni, de gradul înalt de ingeniozitate şi expresivitate, de capacitatea lor de a fi păstrat urme ale vieţii materiale şi spirituale ale poporului.

Astfel, despre *timpuri* / vremuri *vechi* / străvechi majoritatea informatorilor / subiecţilor au răspuns cu locuţiunea (vremuri) *di dimult*. Au fost evidenţiate, mai rar, şi alte locuţiuni pentru noţiunea dată: (vremuri) *din străbuni* (CC)[2], (vremuri) *di când lumea şî pământu* (NI). Foarte rar însă, paralel cu alte locuţiuni desemnate mai sus, subiecţii îşi completau răspunsurile cu echivalente preluate din comoara poveştilor fantastice sau chiar legate de episoade istorice din vremuri îndepărtate, ceea ce denotă inteligenţă, o doză de isteţime aparte: (vremuri / timpuri) *di la Papurî Vodî*[3] (TB) cu varianta: *di când Papurî Vodî* (NI); (vremuri) *di când iara lupu căţel* (CD); (vremuri / timpuri) *di la Pozvanti Chioru*[4] (UU).

Ar fi de menţionat că asemenea locuţiuni cu tematică de poveste (*di când iara lupu căţel*) sau cu tentă de episoade istorice (de ex.: *di când Papurî Vodî*) se deosebesc şi prin expresivitatea atât de condensată, încât sensul lor desemnează, în acelaşi timp, şi ideea de superlativ absolut al însuşirii sau calităţii, adică *foarte de demult*. Iată şi alte câteva locuţiuni care ar exprima ideea de superlativ. Astfel, despre un om slab se spune că-i *slab numai chelea şî osu* (NI) sau: *îi slab di-l bati vântu* (ibid.), adică: *foarte slab*.

În limbă există cuvinte, inclusiv adjective, mai mult sau mai puţin incomode, tabuizate, care ar putea stânjeni pe cineva. Locuţiunile-

BDD-A20570 © 2014 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:10:31 UTC)

eufemisme / eufemistice sunt utilizate în scopul atenuării sensurilor incomode. Astfel, pentru adjectivul *bătrân*[5] au fost înregistrate eufemismele: (om) *în vârstă* (cea mai frecventă locuțiune); (om) *în ietati* (HD); (om) *în ani* (FC); (om) *trecut di ani* (BH); (om) *în tătî lejea* (HC). În s. Mahala, jud. Hotin (azi: reg. Cernăuți, Ucraina), a fost fixată locuțiunea *ụom în stari* (vezi: ALM, harta 155, punctul 13). Dar se întâlnesc și locuțiuni tabuizate, rostite cu supărare, jignitoare: *câni bătrân* (UU).

Când e vorba de (un om) *milos* sau de antonimul acestuia, *răutăcios*, poporul caută aceste calități în suflet și în inimă, măsurând dimensiunile respectivelor sentimente umane și calificându-le drept pozitive și negative.

Astfel, (un om) *milos* e considerat ca (un om) *bun la inimă* (locuțiune cu o circulație mai largă); (om) *bun la suflet* (în mai multe localități); (om) *cu suflet ca ụo pâni caldî* (HC). Ion Creangă spunea și el în *Ivan Turbincă*: „Ostașul acesta e un om bun la inimă, milostiv”.

Dimpotrivă, omul *răutăcios* e (un om) *rău la inimî* sau *rău la suflet* (în majoritatea localităților cercetate); (om) *cânos la inimî*, dar și (om) *negru la suflet* (CN); (om) *cu inima răutășioasî (FC);* (om) *rău la maț*î (HC); (om) *rău la rândzî*[6] (BC). Mai circulă și locuțiunile: (om) *tarcat la maț*î.

Despre (un om) *deștept* se spune că-i (om) *cu cap* (cea mai frecventă locuțiune); (om) *cu minti în cap*, dar și *ager / ars la minti* (TB); (om) *așadzat la minti*[7] (HC). O răspândire largă cunoaște locuțiunea: (om) *cu scaun la cap*[8]. În localitățile cercetate de noi (dar, de fapt, pretutindeni), pentru noțiunea (om) *deștept* sunt cunoscute locuțiunile: *cap di neamț*, dar și *cap di friț, cap di jâdan*, oamenii considerând că nemții sunt oameni foarte deștepți, oameni calculați în toate, iar evreii sunt acei care au adus la noi, au implementat și tot ei, primii, au deținut așa profesii în domenii cum sunt comerțul, medicina, farmacia.

Dacă omul *deștept* e (un om) *cu scaun la cap*, apoi despre (omul) *prost* se spune că-i (om) *cu paiți în cap* (BS); omul *zăpăcit, țicnit, nebun* (uneori un prost e și nebun) e un (om) *bătut cu leuca* (ibid.), iar despre un (om) *neinformat* sau *neinițiat* într-o anumită chestiune se spune că-i (om) *chicat din pod* (ibid.) ori că-i *din Patagonia*[9] (ibid.).

BDD-A20570 © 2014 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:10:31 UTC)

Omul leneș e numit (un om) *rău la treabî* (TB, BH, FC); (om) *cari nu sî pre traji la treabî* (HD); (om) *cari nu faşi faţî* (BH); (om) *cari bati chiulu* (CC); (om) *cari taiţi frunzî la câni* (TB, TŞ); (om) *cari traji mâța di cụoadî* (TB, CC).

III. **Comparațiile**

În graiurile teritoriale, în vorbirea populară a oamenilor de la țară un loc important, alături de locuțiuni, îi revine redării însușirilor și calităților obiectelor cu ajutorul comparațiilor. Acestea sunt niște figuri de stil, în care anumite însușiri și calități ale obiectelor (culoare, gust, miros, sentiment, mărime, formă ș.a.) se compară cu alte obiecte din realitatea înconjurătoare, care sunt mai bine cunoscute de vorbitor și, prin urmare, mai vii în a le desemna și a le percepe.

Comparațiile, pe lângă toate celelalte, conțin și o doză, mai mare sau mai mică, de expresivitate, ceea ce face să se profileze mai bine culoarea, să zicem, sau nuanța de culoare, gustul, mirosul, sentimentul, dimensiunile obiectului și contururile lui (mare, mic, înalt, josuț, gros, slab etc.).

Comparația, ca figură de stil, este o creație a vorbirii expresive populare. De aici ea a intrat în operele folclorice, în creația populară orală și în operele acelor scriitori care au scris într-o limbă apropiată de vorbirea populară (V. Alecsandri, M. Eminescu, I. Creangă, G. Coșbuc ș.a.).

Vasile Alecsandri, ca să exemplificăm, căuta bogăția limbii, puterea vie a imaginilor în operele folclorice, care reprezintă „comori nesfârșite de frumuseți originale, care dovedesc geniul poporului și care conțin cele mai izbutite mijloace de expresie" (apud Cotelnic 1990, p. 11). Tot el se întreba: „Cine au întrat la vorbă frățește cu locuitorul de la câmp și nu s-au mirat de ideile, de judecățile lui, și nu au găsit o mare plăcere a asculta vorba lui împodobită cu figuri originale?", aducând și exemple concrete, adevărate giuvaere, culese din vorbirea populară: „Vrea să grăiască de un om bun? El zice: e bun *ca sânul mamei*. De un om nalt și frumos? E nalt *ca bradul* și frumos *ca luna mai*... De o femeie frumoasă? E *ruptă din soare*..." (*ibidem*).

Și la alți scriitori găsim comparații de o frumusețe nebănuită. În poeziile lui Mihai Eminescu, marmura e „albă *ca zăpada iernii*" (*Înger și de-*

BDD-A20570 © 2014 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:10:31 UTC)

mon), iar „În pădurea argintie iarba *pare de omăt*" (*Călin nebunul*), „fața ei frumoasă *ca varul* este albă" (*Strigoii*), luna e *„ca o vatră de jăratic"* (*Călin*), limba e dulce *„ca un figure de miere*" (*Epigonii*) ș.a.

La Ion Creangă cei trei feciori erau „nalți *ca niște brazi*" (*Soacra cu trei nurori*). Gh. Coșbuc vorbește despre niște ochi șireți *„ca cei de vulpi*" (*Nunta Zamfirii*), iar luna iese din brădet „gânditoare *ca o frunte de poet*" (*Noapte de vară*). La Gh. Topârceanu luna e „galbenă *ca un bostan*" (*Vara la țară*), iar la Șt. O. Iosif o fetiță e blondă *„ca un fir de păpădie*" (*Vară*), pe când la Tudor Arghezi „ceru-i palid *ca laleaua*" (*Moștenire*).

În continuare, prezentăm materialul dialectal analizat, întrucât fiecare răspuns (comparație) desemnează ceva frumos, ceva original, contribuind la o nuanțare multiplă a noțiunii date. Răspunsurile (comparațiile) sunt plasate în ordine descrescândă a ocurenței lor în satele cercetate. Primele comparații, în ordinea lor, au fost înregistrate în majoritatea localităților anchetate, iar următoarele au fost fixate numai în unele sate, sau numai în câte unul – două din ele.

Începem prin a prezenta câteva comparații populare cromatice, după care vor urma cele calificative.

A. **Comparații populare cromatice:**

alb: ca varu (12)[10]; ca zăpada (3); ca laptili (2); ca neaua (2); ca uomătu (2); ca lebăda (1); ca păretili (1); ca floarea de cireș (1); ca rochiia di n'ireasî (1);

negru: ca tășiunili (var.: ca tășiunea) (7); ca pământu (var.: ca pomântu) (6); ca fundu șiaunului (4); ca cărbunili (3); ca dracu (3); ca pana corbului (3); ca noaptea (2); ca smoala (2); ca țâganu (1);

galben (var.: galbân): ca șeara (var.: ca ceara) (9); ca bostanu (2); ca mortu (2); ca lămâia (1); ca chioara găini „păpădia" (1); ca păpădiia (1); ca schicu di grâu (1); ca soarili (1); ca tăbăcu „tutunul" (1); ca vizdoaga „crăița", „vâzdoaga" (1);

roșu (var.: roș): ca racu (9); ca jaraticu (7); ca macu (5); ca para focului (4); ca chiperiu (2); ca pătlăjica „pătlăgea roșie" (2); ca bujorul (1); ca cucoșu (1); ca focu (1); ca sânjili (1).

BDD-A20570 © 2014 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:10:31 UTC)

verde: ca iarba (7); ca buraticu (5); ca bostanu „dovleacul” (1); ca bradu (1); ca frundza (1); ca harbuzu „pepenele verde” (1);

albastru: ca şeriu (var.: ca ceru), ca cerul (13); ca viorica „vioreaua” (2).

B. **Comparaţii populare calificative:**

curat: ca lacrâma (var.: ca lacrima) (11); ca soarili (2); ca apa din izvor (1); ca cristalu (1); ca ghiocu (1); ca ghioşelu (1); ca lun'ina ochiului (1); ca neaua (1); ca ochii din cap (1); ca pânea (1);

murdar (var.: mânjât, scârbos, zoios): ca porcu (var.: ca un purşel) (11); ca dracu (1); ca fundu şeaunului (1); ca şî şenuşa (1);

dulce (var.: dulci, dulşi): ca mierea (var.: ca n'erea) (13); ca cozonacu (1); ca dzaharu „zaharul” (1); ca mama (1);

amar: ca şerea „fierea” (var.: ca cerea) (9); ca pelinu (7);

acru: ca borşu (7); ca merâli pădureţî (var.: ca măru pădureţ, ca pădureţâli) (3); ca moarea (2); ca braha „braga” (1); ca lămâia (1); ca oţătu (1);.

frumos: ca floarea (5); ca soarili (var.: [parcâ-i] rupt din soari) (5); ca bradu (2); ca cristalu (1); ca curucubeu(l) (1); ca Făt-Frumos (1);

urât: ca dracu (4); ca noaptea (4); ca şiuma „ciuma” (2); ca Baba Cloanţa (1); ca un broscoi (1); ca naiba (1); ca n'inunea[11] (1);

deştept (var.: diştept, hâtru): ca un om bătrân (1); hâtru ca hulpea „isteţ ca vulpea” (1); ca Iosub (prenumele unui om înţelept, deştept din sat) (1); ca înţăleptu (1); ca un ministru (1); ca neamţu[12] (1);

prost: ca noaptea (9); ca propca „dop” (6); ca oaia (4); ca bou(l) (1); ca gardu (1); ca Ţurcanu (numele de familie al unui om din sat) (1);

lung: ca prăjâna (var.: ca ţo prăjânî) (11); ca stâlpu (var.: cât stâlpu) (2); cît un brad (1); cât ţo dzî di post (1); cât ţo dzî di varî (1); ca haragu „arac” (1); ca jirafa (1); cât un şarampoi (1);

mare (var.: mari): ca un munti (var.: cât un munti, ca muntili) (5); ca un an di dzâli (var.: ca un an) (2); ca un bou (1); ca un ielefant (1); ca marea (1); ca ţo noapti [de iarnă – n.n.] (1); ca pământu (1); cât stânca (1); cât ţo vacî (1); ca ţo dzî di varî (1);

BDD-A20570 © 2014 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:10:31 UTC)

mic (var.: mititel, mâțâțăl): ca purișili (var.: cât un purișu, ca un purișu) (4); mâțâțăl ca furnicariu „furnica” (var.: ca furnica) (2); ca un arici (1); ca un boboșel (1); ca ŭo buburuzî (1); ca buricu pământului (1); cât un dejit (1); cât un fir de mac (1); ca mălaiu (1); ca un melc (1); ca un vârv di ac (1);

ieftin: ca braha (var.: ca braga) (7); ca pi dijeaba (1); ca mărariu (1); ca sarea (1);

scump: ca auru (4); ca ŭochii din cap (4); ca viața (3); ca apa (1); ca bani(i) (1); ca mama (1); ca naiba (1); ca pacea (1); ca pânea (1); ca sănătatea (1);

limpede (var.: limpidi): ca apa di izvor (var.: ca apa din izvor) (4); ca lacrima (var.: lacrâma) (4); ca apa (3); ca cristalu (2); ca lacu (2); ca cerul (1);

tulbure (var.: tulburi): ca drojdiia (4); ca apa (2); ca marea (1); ca mustu (1); ca nămolu (1); ca noaptea (1); ca ŭomu bat (1); ca zoaia (1);

bogat: ca boieriu (var.: ca un boieri) (3); putrid di bogat (3); ca burjuiu (1); ca împăratu (1);

sărac (var.: sarac): [parcă-i] lichit pământului (8); ca pământu (var.: ca pomântu) (2); [„bogat”] ca broasca di păr (1); îi sărac ca broasca di păr (1); ca cățălu (1); ca sărăciia (1);

bun: ca pânea șei caldî (var.: ca pânea cea caldî, ca pânea caldî) (6); ca pânea (5); ca pânea cea di grâu (1); ca sufletu (1);

răŭ: ca cânili (6); ca dușmanu (1); ca Iță̂c (numele unui om considerat răŭ) (1); ca lupchi(i) „lupii” (1); ca naiba (1); ca puiu șel di lup (1); ca ŭo viperî (1);

blând: ca ńelu „mielul” (var.: ca ńelul, ca un ńel) (8); ca mâța (2); ca ŭoaia (1);

drept: ca bradu (3); ca lumânarea (3); ca scândura (2); ca adivăru (1); ca un băț (1); ca dejitu (1); ca hăragu „aragul” (1); ca plopu (1); ca rigla (1); ca stâlpu (1);

rușinos (var.: ruș̂nos): ca ŭo fatî mari (var.: ca fata) (12); ca un copchil mâțâțăl (1); ca ŭo n'ireasî (1);

BDD-A20570 © 2014 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:10:31 UTC)

obraznic: ca porcu (3); ca dracu (1); ca mândzu (1); ca ţapu (1); ca un jiţăl (1);

tare (var.: tari): ca chiatra (var.: ca piatra) (11); ca creminea (var.: ca creminili) (3); ca şeru „fierul" (3); ca oţălu (1); ca plumbu (1);

slab: ca băţu (3); ca scândura (3); ca umbra (2); ca haragu „aragul" (1); ca mătura (1); ca noaptea (1); [parcă-i] numa chelea şî osu (1); ca scrâńiţa „scrumbia" (1); ca stâlpu (1);

gras: ca porcu (var.: ca un purşel) (5); ca un butoi (1); ca pământu (1); ca un pepini „castravete" (1); ca polobocu (1);

harnic: ca furnica (var.: ca ţo furnicî) (8); ca alghina (var.: ca ţo alghinî, ca albina) (6); ca focul (1); harnic di mama focului (1);

leneş (var.: leniş): ca trântoru (3); ca ţo cucoanî (1); ca Duńitru (prenumele unui om leneş din sat) (1); îi lenos (1); ca motanu (1); ca Pepelea (1);

iute „repede", „prompt": iuti ca şpiga[13] (var.: ca ţo şpigî) (2); iute ca fulgeru (1); izghit [a izbi] ca sfârluga[14] (1).

IV. **Concluzii**

În concluzie, putem spune că materialul dialectal, ce reprezintă echivalente expresive ale adjectivelor, cum sunt locuţiunile şi comparaţiile, este foarte bogat, variat şi valoros; este o adevărată comoară a limbii noastre. De aceea, fără îndoială, el trebuie să fie cules pe teren, adunat şi depozitat în glosare regionale, iar pe viitor îşi va găsi locul cuvenit în dicţionare de locuţiuni frazeologice, de cuvinte înaripate, de imagini poetice, va atrage atenţia atât a lingviştilor, cât şi a scriitorilor.

Note

[1] Lista localităţilor anchetate cu abrevierile respective (prima literă majusculă notează satul, a doua – raionul): BC – s. Bălăneşti, r-nul Criuleni; BH – s. Bujor, r-nul Hânceşti; BS – s. Bădiceni, r-nul Soroca; CC – s. Cuhureştii de Sus, r-nul Camenca; fost în r-nul Floreşti; CD – s. Chetrosu, r-nul Drochia; CN – s. Cioreşti, r-nul Nisporeni; DG – s. Duşmani, r-nul Glodeni; DS – s. Drăgăneşti, r-nul Sângerei; FC – s. Fârlădeni, r-nul Căuşeni: HC – s. Hârtopul mic, r-nul Criuleni; HD – s. Hăsnăşe-

BDD-A20570 © 2014 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:10:31 UTC)

nii Mari, r-nul Drochia; NI – s. Nimoreni, r-nul Ialoveni; TB – s. Tabani, r-nul Briceni; TŞ – s. Tudora, r-nul Ştefan Vodă; UU – s. Untești, r-nul Ungheni.

[2] Între paranteze sunt prezentate, prin abrevieri, denumirea satului și a raionului unde a fost fixată locuțiunea, aceasta neînsemnând că ea n-are circulație în alte localități din aceeași zonă sau chiar în zone mai îndepărtate.

[3] Papură-Vodă, poreclă dată domnitorului Moldovei Ștefăniță Lupu (1659-1661, ani de domnie), fiul lui Vasile Lupu. În timpul domniei lui Șt. Lupu a fost o foamete, încât oamenii mâncau pâine de papură și de coajă de copac (DER III, p. 657).

[4] Pozvante, numele Pașei Bidin Pazvan-Oglu, care și-a ridicat trupele sale împotriva Porții Otomane pustiind ținuturile dunărene (1797-1812). De aici vine expresia: *Pe vremea lui Pozvante* (Popescu, 1991, p. 153).

[5] Scriitorul rus Mihail Șolohov, în romanul său *Поднятая целина* (*Pământ desțelenit*), scria chiar așa: „Дед Щукарь был старичком пятидесятилетнего возраста” („Moș Șciucari era un bătrânel de cincizeci de ani”). La așa o vârstă oricine s-ar jena, dacă i-ai spune că-i bătrân sau moșneag.

[6] Rânză – (pop. și fam.) stomac. Rânzos – (pop.) răutăcios (DEX). Rândză – stomac la porc (DD IV, p. 83).

[7] A se observa evoluția noțiunii *deștept*: de la (om) *cu cap* la (om) **cu minti** în cap, apoi (om) **ager** / **ars** la minti; (om) **așadzat** la minti.

[8] Etimologiștii ar putea să mediteze asupra originii acestei locuțiuni, cum ar putea fi explicată noțiunea *deștept* prin corelația *cap – scaun*, în cazul dat.

[9] Patagonia – regiune naturală din Argentina cu vegetație săracă de stepă și semideșert (DER III, p. 684).

[10] Cifra din paranteze indică numărul de sate în care a fost întâlnită comaparația.

[11] N'inunat, adj. – urât (DD III, p. 128).

[12] Pentru (om) *deștept* a se vedea și locuțiunea *cap de neamț*.

[13] Șpigă, s.f. 1. Persoană prost educată și cu un caracter rău; 2. Persoană răzbătitoare, descurcăreață (DD IV, p. 220).

[14] Sfârlugă, s.f. (zool.) chișcar; țipar (DD IV, p. 187).

Bibliografie

Andriescu 1965 = Al. Andriescu, *Locuțiuni și expresii populare în opera lui M. Sadoveanu*, în „Anuarul de filologie”, Iași, 1965, p. 83-95.

BDD-A20570 © 2014 Revista „Limba Română”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:10:31 UTC)

ALM = *Atlasul lingvistic moldovenesc*, vol. I, partea I. *Fonetica* de Rubin Udler, Editura Cartea Moldovenească, Chișinău, 1968.
Căpățână 2000 = C. Căpățână, *Limba română: Locuțiunile*, Editura Universitaria, Craiova, 2000.
Cotelnic 1990 = Teodor Cotelnic, *Vasile Alecsandri și problemele limbii literare*, în „Revistă de lingvistică și știință literară", 1990, nr. 5, p. 3-12.
DD III = Rubin Udler (red. resp.), *Dicționar dialectal*, vol. III, L-P, Editura Știința, Chișinău, 1986.
DD IV = Rubin Udler (red. resp.), *Dicționar dialectal*, vol. IV, P-T, Editura Știința, Chișinău, 1986.
DD V= Rubin Udler (red. resp.), *Dicționar dialectal*, vol. V, U-IA, Editura Știința, Chișinău, 1986.
DEL = Elena Comșulea, Sabina Teiuș, Valentina Șerban, *Dicționar de expresii și locuțiuni*, Editura Știința, Chișinău, 1998.
DELR = Vasile Breban, Gh. Bulgăr, Doina Grecu et alii, *Dicționar de expresii și locuțiuni românești*, Editura Științifică, București, 1969.
DER III = *Dicționar enciclopedic român*, vol. III, K-P, Academia Română, Editura Politică, București, 1965.
DEX= Ion Coteanu, Luiza Seche, Mircea Seche (cond. lucr.), *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Academiei R.S.R., București, 1975.
DOOM = Mioara Avram (red. resp.), *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române*, Editura Academiei R.S.R., București, 1989.
Ioanițescu 1956 = Eug. Ioanițescu, *Locuțiunile*, în „Limba română", 1956, nr. 6, p. 48-54.
Mareș 1973 = Lucreția Mareș, *Cuvinte regionale în locuțiuni și expresii literare*, în „Limba română", 1973, nr. 2, p. 149-154.
Poalelungi 1963 = Gheorghe Poalelungi, *Locuțiuni adjectivale*, în „Limba română", 1963, nr. 2, p. 133-146.
Popescu 1991 = Ilie Popescu, *Cuvinte înaripate*, Editura Cartea Moldovenească, Chișinău, 1991.

BDD-A20570 © 2014 Revista „Limba Română"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 13:10:31 UTC)